

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРІУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІКО-ПРАВОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ ТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ
«МОНІТОРИНГ СВІТОВОГО І НАЦІОНАЛЬНОГО РИНКУ ГР
ПОСЛУГ»
(ДЛЯ СТУДЕНТІВ ОС «МАГІСТР»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 073 «МЕНЕДЖМЕНТ. МЕНЕДЖМЕНТ
ОРГАНІЗАЦІЙ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»
УСІХ ФОРМ НАВЧАННЯ)**

МАРІУПОЛЬ - 2019

УДК 338.48(076)

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Моніторинг світового і національного ринку ГР послуг» (дисципліна «Моніторинг світового і національного ринку ГР послуг» призначена для студентів для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент. Менеджмент організацій та адміністрування» усіх форм навчання)/ Укл. Осипенко К.В. – Маріуполь: МДУ, 2019. – 30 с.

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Моніторинг світового і національного ринку ГР послуг» призначені для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент. Менеджмент організацій та адміністрування» усіх форм навчання. Дисципліна є вибірковою для студентів зазначеного фаху і передбачає вивчення теоретичних та практичних засади моніторингу світового ринку туристичних послуг. Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, програму, план семінарських занять, теми рефератів, завдання для самостійної роботи, контрольні питання, літературу. Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Моніторинг світового і національного ринку ГР послуг» складено на підставі відповідних нормативних вимог Міністерства освіти і науки України.

Рецензенти: **В.Я.Омельченко**, д.е.н., професор кафедри менеджменту Маріупольського державного університету

Т.І.Ніколенко, к.е.н., доцент кафедри економіки та міжнародних економічних відносин Маріупольського державного університету

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту Маріупольського державного університету (протокол № 13 від «23» квітня 2019 р.)

Затверджено на засіданні вченої ради економіко-правового факультету Маріупольського державного університету (**протокол № 10 від «16» травня 2019 р.**)

© Осипенко К.В.

© Маріуполь, МДУ

ЗМІСТ

	стор.
ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ОПИС.....	7
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН.....	8
ЗМІСТ ПРОГРАМИ.....	9
ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ.....	11
ТЕМИ РЕФЕРАТІВ.....	19
ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	21
КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ.....	23
ЛІТЕРАТУРА.....	26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Методичні рекомендації щодо організації самостійної роботи та вивчення дисципліни «Моніторинг світового і національного ринку ГР послуг» призначені для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент. Менеджмент організацій та адміністрування» усіх форм навчання. Дисципліна є вибірковою для студентів зазначеного фаху.

Метою навчальної дисципліни є набуття теоретичних знань і практичних навичок зі збору кон'юнктурної інформації, аналітичного опрацювання даних, використання методик аналізу та прогнозування коливання кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг з ціллю прийняття адекватних економічній ситуації управлінських рішень.

Завданням дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з наступних питань:

- сутність та структурно-логічна схема моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг;
- методики макрорегіональних досліджень, дослідження національного та світового ринку готельних та ресторанних послуг;
- організація та планування моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг;
- характеристика міжнародного ринку послуг гостинності, місце України та її окремих рекреаційних послуг на світовому ринку.

Предмет навчальної дисципліни: кон'юнктурний механізм функціонування готельних і ресторанних господарств, а також фактори, які визивають зміну цього механізму в короткостроковій та довгостроковій перспективі.

Зміст навчальної дисципліни розкривається в таких темах:

Тема 1. Концептуальні засади, особливості еволюції та функціонування ринку туристичних послуг.

Тема 2. Теоретичні засади моніторингу світового ринку туристичних

послуг.

Тема 3. Чинники формування та умови розвитку кон'юнктури міжнародних туристичних ринків.

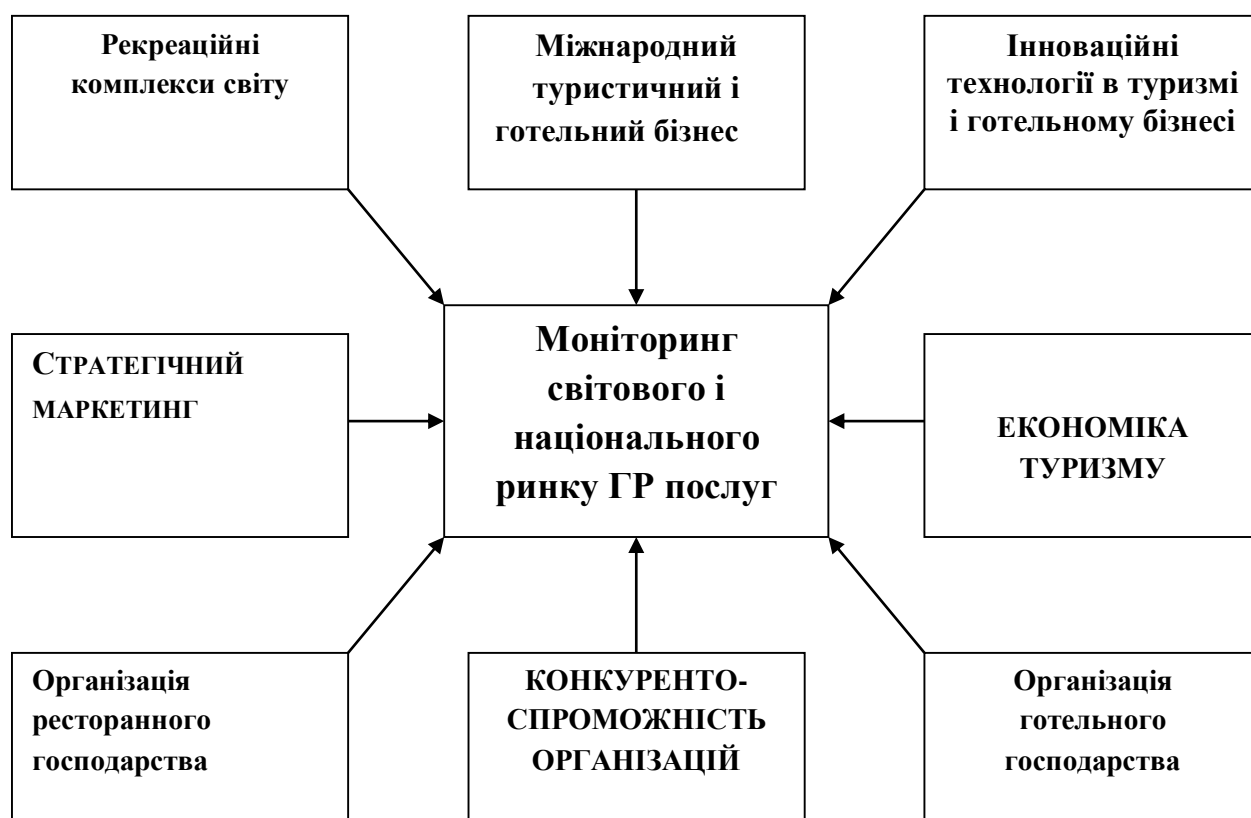
Тема 4. Основи методики моніторингу міжнародних туристичних ринків.

Тема 5. Інформаційне забезпечення моніторингу міжнародних туристичних ринків.

Тема 6. Організаційні та методичні основи аналізу кон'юнктури світового ринку туристичних послуг.

Тема 7. Організаційні та методичні основи прогнозування кон'юнктури ринку туристичних послуг.

Зв'язок курсу з іншими дисциплінами:

У результаті вивчення дисципліни студенти повинні

знати: - загальний взаємозв'язок процесів і явищ у світовій економіці та їх вплив на кон'юнктуру ринку готельних і ресторанних послуг; кількісні та

якісні характеристики основних ринкових процесів; основні ознаки та особливості світового ринку готельних і ресторанних послуг; використання кон'юнктурних показників та індикаторів для аналізу та оцінки стану ринкової ситуації у готельно-ресторанній справі; підготовки прогнозів кон'юнктури щодо основних тенденцій розвитку світового ринку готельних і ресторанних послуг.

вміти: - забезпечити постійне і безупинне спостереження за кон'юктурою світового ринку готельних і ресторанних послуг; аналізувати загальні економічні процеси на світовому ринку готельних і ресторанних послуг; інтерпретувати зміни економічної кон'юнктури на світовому ринку готельних і ресторанних послуг з урахуванням принципів системності цілеспрямованості, безперервності, комплексності, гнучкості;

ОПИС

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань : 073 «Менеджмент» Напрямок підготовки: 073 «Менеджмент»	Нормативна дисципліна	
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): «Менеджмент організацій і адміністрування» (за видами економічної діяльності)	Рік підготовки:	
Змістових модулів -		1-й	1-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання <u>реферативне дослідження,</u> <u>самостійна робота</u>		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Магістр	14 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	10 год.
		Самостійна робота	
		42 год.	59 год.
		Індивідуальні завдання	
		0 год.	0 год.
		Вид контролю	
<i>залік</i>			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання - 30 год. / 42 год.

для заочної форми навчання – 18 год. / 59 год.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні основи моніторингу ринку готельних та ресторанних послуг												
Тема 1. Концептуальні засади, особливості еволюції та функціонування ринку готельних і ресторанних послуг	10	2	2			5		1	1			5
Тема 2. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг	10	2	2			5		1	1			5
Тема 3. Чинники формування та умови розвитку кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг	15	2	2			5		1	2			5
Тема 4. Основи методики моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг	15	2	2			5		1	1			5
Разом за змістовим модулем 1	50	8	8			20		4	5			20
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти моніторингу міжнародних ринків готельно-ресторанних послуг												
Тема 5. Інформаційне забезпечення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг	10	2	3			5		1	2			12
Тема 6. Організаційні та методичні основи аналізу кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг	15	2	2			7		1	1			15
Тема 7. Організаційні та методичні основи прогнозування кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг	15	2	3			10		2	2			12
Разом за змістовим	40	6	8			22		4	5			39

модулем 2												
Усього годин	90	14	16			42		8	10			59
Модуль 2												
ІНДЗ												
Усього годин	90	14	16			42	90	8	10			59

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МОНІТОРИНГУ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Тема 1. Тема 1. Концептуальні засади, особливості еволюції та функціонування ринку готельних і ресторанних послуг

Визначення «світового ринку послуг», «послуга», «ринок послуг». Особливості функціонування та структури світового ринку послуг. Роль та місце готельних і ресторанних послуг на світовому ринку. Основні етапи еволюції світового ринку готельних і ресторанних послуг та сучасні тенденції розвитку. Стан та перспективи України та світовому ринку готельних і ресторанних послуг.

Тема 2. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг

Сутність, мета, види та завдання моніторингу. Особливості здійснення моніторингу ринку готельних та ресторанних послуг. Структурно-логічна послідовність здійснення моніторингу ринку готельних та ресторанних послуг. Сутність, види та особливості кон'юнктури з точки зору привабливості готельного та ресторанного бізнесу. Система показників моніторингу

Тема 3. Чинники формування та умови розвитку кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг

Сутність кон'юнктуро формувального чинника на світовому ринку готельних

та ресторанних послуг. Класифікація кон'юктуро формувальних чинників. Економічний цикл та його основні фази. Особливості кон'юктури ринку готельних та ресторанних послуг на різних фазах циклу.

Тема 4. Основи методики моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг

Сутність методики моніторингу. Зміст та принципи системного підходу для здійснення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. Основні етапи моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. Основні критерії обсягу та характеру інформації для здійснення моніторингу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МОНІТОРИНГУ МІЖНАРОДНИХ ТУРИСТИЧНИХ РИНКІВ

Тема 5. Інформаційне забезпечення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг

Основні види та форми інформації, що використовується для моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг. Види джерел інформації для проведення моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг. Загальносвітові та регіональні національні та галузеві джерела інформації в сфері готельних та ресторанних послуг. Українські джерела інформації в сфері готельних та ресторанних послуг.

Тема 6. Організаційні та методичні основи аналізу кон'юктури світового ринку готельних і ресторанних послуг

Алгоритм і рівні аналізу кон'юктури світового ринку готельних і ресторанних послуг. Система показників для аналізу кон'юктури світового ринку готельних і ресторанних послуг. Методи і форми аналізу кон'юктури світового ринку готельних і ресторанних послуг.

Тема 7. Організаційні та методичні основи прогнозування кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг

Сутність та значення прогнозу при моніторингу ринку. Основні принципи прогнозування кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг. Методи та прийоми прогнозування кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.

ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ МОНІТОРИНГУ РИНКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ

Тема 1. Концептуальні засади, особливості еволюції та функціонування ринку туристичних послуг

Ключові терміни і поняття

Світовий ринок, глобалізація, національний ринок, міжнародний ринок, міжнародний поділ праці, послуга, міжнародний ринок послуг, ринок ресторанних послуг, ноу-хау.

Контрольні запитання

1. Особливості функціонування та структури світового ринку послуг.
2. Основні етапи еволюції світового ринку готельних і ресторанних послуг та сучасні тенденції розвитку.
3. Сучасні тенденції розвитку туристичних послуг .

Проблемні питання

1. Наведіть відомі вам тлумачення поняття «світовий ринок». Чим вони відрізняються.
2. Назвіть етапи еволюції світового ринку.
3. Які характерні ознаки та особливості притаманні світовому ринку?
4. Дайте характеристику поняттю «світовий ринок послуг».

5. Охарактеризуйте умови розвитку світового ринку послуг.
6. Розкрийте поняття ринку ресторанних послуг.
7. Дайте визначення організації Міжнародна асоціація готелів та ресторанів, Всесвітня туристична організація.
8. Наведіть пріоритетні напрями розвитку інфраструктури ресторанного господарства.

Література:

1,4,7,8,9,15-21

Тема 2. Теоретичні засади моніторингу світового ринку туристичних послуг

Сутність, мета, види та завдання моніторингу. Особливості здійснення моніторингу ринку готельних та ресторанних послуг. Структурно-логічна послідовність здійснення моніторингу ринку готельних та ресторанних послуг. Сутність, види та особливості кон'юнктури з точки зору привабливості готельного та ресторанного бізнесу. Система показників моніторингу

Ключові терміни і поняття

Моніторинг, методологічний моніторинг, кон'юнктура, економічна кон'юнктура, кон'юнктура ринку готельних і ресторанних послуг.

Контрольні запитання

1. Сутність, мета, види та завдання моніторингу.
2. Особливості здійснення моніторингу ринку готельних та ресторанних послуг.
3. Структурно-логічна послідовність здійснення моніторингу ринку готельних та ресторанних послуг

Проблемні питання

1. Дайте визначення поняттю моніторинг.

2. Назвіть існуючі підходи до визначення поняття моніторинг.
3. Наведіть характеристику поняттю методологічного моніторингу.
4. Яка основна сфера практичного використання моніторингу.
5. На які види поділяється моніторинг залежно від методології?
6. На які види поділяється моніторинг залежно від цілей?
7. За рахунок чого формується успішної стратегії розвитку готельного та ресторанного господарства.
8. Яка структурно-логічна послідовність моніторингу світового ринку готельних і Ресторанна методологія моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг
9. На яких принципових ознаках базується методологія ринку готельних і ресторанних послуг?
10. Дайте визначення терміну «кон'юнктура», «економічна кон'юнктура».
11. Основні методичні вимоги до кон'юнктурних досліджень?

Література:

2,5,6,10,11,21,23

Тема 3. Чинники формування та умови розвитку кон'юнктури міжнародних туристичних ринків

Ключові терміни і поняття

Кон'юнктуроформувальний чинник, економічна кон'юнктура, циклічність, економічний цикл, криза, депресія, поживлення, піднесення, механізм саморегулювання ринку.

Контрольні запитання

1. Сутність кон'юнктуро формувального чинника на світовому ринку готельних та ресторанних послуг.
2. Класифікація кон'юнктуро формувальних чинників.

3. Економічний цикл та його основні фази.

Проблемні питання

1. Дайте визначення кон'юнктуороформувальному чиннику.
2. Під впливом яких чинників відбувається зміна загальногосподарської кон'юнктури чи кон'юнктури певного ринку?
3. Наведіть класифікацію кон'юнктуороформувальних чинників на світовому ринку готельних і ресторанних послуг.
4. Охарактеризуйте поняття «економічна кон'юнктура».
5. На які групи поділяються кон'юнктуороформувальні чинники?
6. Що таке короткострокові, середньострокові, довгострокові кон'юнктуороформувальні чинники?
7. Дайте визначення поняття «циклічність».
8. Назвіть причини економічного циклу.
9. Охарактеризуйте фази економічного циклу.
10. Визначте основні ознаки окремих фаз економічного циклу.
11. Якими особливостями характеризуються сучасні цикли?

Література:

3,16,17,18

Тема 4. Основи методики моніторингу міжнародних туристичних ринків

Ключові терміни і поняття

Моніторинг, системний підхід, система, загальна теорія систем, системний аналіз, методика моніторингу

Контрольні запитання

1. Сутність методики моніторингу, зміст та принципи системного підходу для здійснення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.

2. Основні етапи моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.
3. Основні критерії обсягу та характеру інформації для здійснення моніторингу.

Проблемні питання

1. Охарактеризуйте поняття «моніторинг».
2. Що таке «методика моніторингу»?
3. Дайте визначення системному підходу.
4. Яка структура системного підходу.
5. У чому полягає основний зміст принципу комплексності?
6. Скільки послідовних етапів містить управління на основі використання системного підходу? Дайте їм характеристику.
7. Наведіть кон'юнктуруформувальні чинники на світовому ринку готельних і ресторанних послуг за характером дії.
8. Назвіть основні методичні вимоги до ринкових досліджень.
9. Наведіть послідовність етапів програми поточного спостереження.
10. Назвіть основні критерії обсягу і характеру інформації для здійснення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.

Література:

1,9,10,18-23

Тема 5. Інформаційне забезпечення моніторингу міжнародних туристичних ринків

Ключові терміни і поняття

Нормативна інформація, економічна інформація, аналітична інформація, аналітичним розрахункам, комерційна інформація, спеціальна інформація, первинна інформація, вторинна інформація.

Контрольні запитання

1. Основні види та форми інформації, що використовується для моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.
2. Види джерел інформації для проведення моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.
3. Українські джерела інформації в сфері готельних та ресторанних послуг.

Проблемні питання

1. Дайте визначення поняттю нормативна інформація.
2. З чого складається нормативно-довідкова інформація?
3. Назвіть специфічні ознаки економічної інформації.
4. Що розуміють під фізичною структурою даних?
5. Що відноситься до комерційної інформації?
6. Як проводиться класифікація інформації для моніторингу?
7. Назвіть форми інформації для моніторингу.
8. Як відомості містять первинні джерела інформації?
9. Які відомості вторинні джерела інформації?
10. Дайте повну характеристику інформаційно-комунікаційним технологіям.

Література:

1,4,12-18

Тема 6. Організаційні та методичні основи аналізу кон'юнктури світового ринку туристичних послуг

Ключові терміни і поняття

Кон'юнктура, алгоритм, кількісна оцінка змін, роздрібний товарооборот, оптовий товарооборот, структура товарообороту, валовий дохід.

Контрольні запитання

1. Алгоритм і рівні аналізу кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг.
2. Система показників для аналізу кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг.
3. Методи і форми аналізу кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг.

Проблемні питання

1. Охарактеризуйте алгоритм дослідження кон'юнктури ринку готельних і ресторанних послуг.
2. Що включає система показників для аналізу кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг?
3. Наведіть основні показники підприємств готельного господарства.
4. Що належить до основних показників підприємств ресторанного господарства?
5. На які підгрупи поділяється продукція власного виробництва?
6. Дайте визначення поняття структура товарообороту.
7. Які найвідоміші та найвпливовіші ресторанні рейтинги Ви знаєте?
8. Що відносять до групи показників зовнішньої торгівлі?
9. Дайте визначення індексному методу.
10. Що означає метод групувань?

Література:

4,9,10,23

Тема 7. Організаційні та методичні основи прогнозування кон'юнктури ринку туристичних послуг

Ключові терміни і поняття

Прогноз, об'єкт прогнозування, економічне прогнозування, екстраполяція, аналітичний метод, метод інтерв'ю, мозковий штурм.

Контрольні запитання

1. Сутність та значення прогнозу при моніторингу ринку.
2. Основні принципи прогнозування кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.
3. Методи та прийоми прогнозування кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг

Проблемні питання

1. Назвіть мету моніторингу кон'юнктури ринку готельних та ресторанних послуг.
2. Які процеси відносяться до об'єкта прогнозування?
3. Що називається прогнозним фоном?
4. Дайте визначення терміну «прогноз ринку готельних і ресторанних послуг».
5. Яким вимогам повинен відповідати прогноз ринку готельних і ресторанних послуг?
6. Що визначає ефективність прогнозування?
7. На яких припущеннях ґрунтується економічне прогнозування?
8. Які методи використовуються у практиці повсякденної кон'юнктурної роботи?

Література:

1-10,18,19,20,21

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Роль та місце світового ринку готельних і ресторанних послуг у глобальній економіці.
2. Особливості ринку готельних і ресторанних послуг як виду економічної діяльності.
3. Вплив макроекономічних умов на стан світового ринку готельних і ресторанних послуг.
4. Закономірності та фактори розвитку світового ринку готельних і ресторанних послуг.
5. Суспільно-економічне значення світового ринку готельних і ресторанних послуг.
6. Основні етапи еволюції світового ринку готельних і ресторанних послуг та сучасні тенденції розвитку.
7. Стан та перспективи України на світовому ринку готельних і ресторанних послуг.
8. Діяльність ТНК на світовому ринку готельних послуг.
9. Діяльність ТНК на світовому ринку ресторанних послуг.
10. Значущість готельного та ресторанного господарства для індустрії туризму.
11. Сучасні тенденції розвитку світового ринку готельних послуг.
12. Сучасні тенденції розвитку світового ринку ресторанних послуг.
13. Регіональні відмінності стану і розвитку світового ринку готельних послуг.
14. Регіональні відмінності стану і розвитку світового ринку ресторанних послуг.
15. Історичний генезис систематичного вивчення кон'юнктури ринків товарів та послуг у промислово розвинутих країнах.
16. М. І. Барановський - фундатор теорії економічної кон'юнктури, його науковий і практичний внесок у розвиток цієї галузі знань.

17. Українська школа економічної кон'юнктури.
18. Економічні та соціальні критерії оцінки кон'юнктури світового ринку готельних послуг.
19. Економічні та соціальні критерії оцінки кон'юнктури світового ринку ресторанних послуг.
20. Основні кон'юктуроформуванняльні чинники, що посилили роль послуг у сучасній економіці.
21. Принципи здійснення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.
22. Багаторівневий опис об'єкта для моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.
23. Структура та корегування програми поточного спостереження за кон'юктурою ринку готельних послуг.
24. Міжнародні джерела статистичної, загальноекономічної та галузевої інформації.
25. Національні джерела статистичної, загальноекономічної та галузевої інформації.
26. Формування інформаційної бази моніторингу світового ринку готельних послуг.
27. Формування інформаційної бази моніторингу світового ринку ресторанних послуг.
28. Стан та проблеми інформаційного ринку в Україні для здійснення моніторингу готельної справи.
29. Стан та проблеми інформаційного ринку в Україні для здійснення моніторингу ресторанної справи.
30. Використання сучасних інформаційних ресурсів для галузевих, географічних та часових меж прикладних досліджень кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг.
31. Визначте сутність і призначення форм аналізу кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Методичні рекомендації

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять.

У ході самостійної роботи студент працює за такими напрямками:

- вивчення лекційного матеріалу та рекомендованої літератури;
- підготовка за наведеними контрольними запитаннями до семінарських занять;
- у ході вивчення тем курсу самостійний контроль знань за наведеними нижче запитаннями та завданнями;
- підготовка проблемних запитань до дискусії у групі;
- підготовка логіко-схематичного конспекту за темами курсу.

Перелік питань для самостійного опрацювання

ЗМ 1. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. Чинники, що впливають на стан попиту і пропозиції на світовому ринку готельних і ресторанних послуг	
Тема 1. Світовий ринок готельних і ресторанних послуг: концептуальні засади, особливості еволюції та функціонування.	1.1. Високий динамізм, загострення конкурентної боротьби, активізація структурних зрушень. 1.2. Стан та перспективи України та світовому ринку готельних і ресторанних послуг.
Тема 2. Теоретичні засади моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг.	2.1. Сутність, види та особливості кон'юнктури з точки зору привабливості готельного та ресторанного бізнесу. 2.2. Характерні ознаки кон'юнктури. 2.3. Система показників моніторингу.
Тема 3. Чинники формування та умови розвитку кон'юнктури світового ринку готельних і ресторанних послуг	3.1. Сфера формування кон'юктуроформувальних чинників. 3.2. Вибір критеріїв, які дозволяють дати кількісну оцінку циклу і його окремих фаз.
ЗМ 2. Моніторинг світового ринку готельних і ресторанних послуг: організація і техніка здійснення, інформаційне забезпечення	

<p>Тема 4. Основи методики моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг</p>	<p>4.1. Основні критерії обсягу та характеру інформації для здійснення моніторингу світового ринку готельних і ресторанних послуг. 4.2. Характеристика та ознаки методики моніторингу. 4.3. Структура програми поточного спостереження.</p>
<p>Тема 5. Інформаційне забезпечення моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг</p>	<p>5.1. Кількісна і якісна інформація. 5.2. Загальносвітові, регіональні, національні і галузеві джерела інформації у сфері готельних і ресторанних послуг. 5.3. Українські джерела інформації у сфері готельних і ресторанних послуг.</p>
<p>Тема 6. Організаційні та методичні основи аналізу кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг</p>	<p>6.1. Показники зовнішньої торгівлі послугами, показники експорту та імпорту послуг. 6.2. Основні документи результатів аналізу кон'юнктури - кон'юнктурний огляд та кон'юнктурна довідка</p>
<p>Тема 7. Організаційні та методичні основи прогнозування кон'юнктури світового ринку готельних та ресторанних послуг</p>	<p>7.1. Визначення ефективності прогнозу та прогнозування. 7.2. Класифікація прогнозів. 7.3. Методи прогнозування: екстраполяції, аналогій, економікоматематичного моделювання, порівняння, експертний метод. 7.4. Якість прогнозу та його визначення.</p>

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Складові моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.
2. Сутність та значення досліджень у здійсненні маркетингу підприємств готельної та ресторанної індустрії.
3. Основні об'єкти досліджень. Види досліджень світового ринку готельно-ресторанних послуг.
4. Основні етапи проведення моніторингу світового ринку.
5. Методичне забезпечення процесу моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.
6. Особливості проведення різних видів дослідження, типи інформації, які можна зібрати за їх допомогою.
7. Етапи проведення спостереження, опитування.
8. Сутність та значення маркетингових експериментів в обґрунтуванні маркетингових рішень підприємства.
9. Проблеми створення різних видів панелей та отримання від них необхідної маркетингової інформації. Методологія проведення панельних досліджень.
10. Розробка програми (робочого плану) моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.
11. Вибірковий план дослідження: основні етапи та проблеми його розробки.
12. Система аналізу результатів моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг, послідовність обробки інформації.
13. Опрацювання даних моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг за допомогою пакетів прикладних програм.
14. Визначення динаміки споживання готельних та ресторанних послуг.
15. Структура споживання послуг, параметризована до ознак готельних та ресторанних (за видами, формами, сезонами, терміном, класом обслуговування, використанням транспортних засобів тощо).
16. Визначення територіальної структури: елементів та форм територіальної організації споживання готельних та ресторанних послуг.

17. Напрямки та перспективи розвитку регіональних ринків готельних та ресторанних послуг різного масштабу.
18. Методи визначення обсягу, структури, видової та територіальної диференціації попиту на готельні та ресторани послуги.
19. Визначення місткості, сегментів, потенційних можливостей обсягу, структури, галузевої та територіальної диференціації пропозиції.
20. Оцінка співвідношення попиту та пропозиції на ринках внутрішнього та міжнародного готельного та ресторанного бізнесу, видів (ринках різних видів та форм, класів обслуговування, ринку готельних послуг, ринку ресторанних послуг) та територіальних субринках (місцевих ринках різного масштабу тощо).
21. Дослідження позиціонування готельних та ресторанних послуг на цільових ринках.
22. Методи оцінки ринкової ситуації відповідно до можливостей певного суб'єкту, відповідно до стратегії діяльності: аналіз ринкових можливостей, визначення перспективного цільового ринку, вибір маркетингової стратегії, розробка комплексу маркетингу та розробка допоміжних систем маркетингу.
23. Визначення кон'юнктури, сегментація та прийняття певної маркетингової стратегії підприємств готельної та ресторанної індустрії.
24. Характеристика дослідницьких робіт в процесі створення нового товару та виходу з ним на ринок.
25. Методики оцінки конкурентоспроможності товарів та послуг.
26. Організація проведення спостереження за змінами цін в ринкових умовах.
27. Особливості досліджень в галузі маркетингових комунікацій.
28. Дослідження рекламної активності підприємств - конкурентів.
29. Організація стосунків між дослідницькою компанією та підприємством-замовником.
30. Визначення бюджету моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.

31. Системність дослідження, що дозволяє встановити порядок вирішення проблеми за допомогою системних понять (схема, компонент, елемент, структура, функція, організація).
32. Сутність та значення маркетингових експериментів в обґрунтуванні маркетингових рішень підприємства.
33. Методологія проведення панельних досліджень.
34. Опрацювання даних моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг за допомогою пакетів прикладних програм.
35. Визначення територіальної структури: елементів та форм територіальної організації споживання готельних та ресторанних послуг.
36. Дослідження рекламних носіїв - моніторинг засобів масової інформації.
37. Основні рекомендації та вимоги міжнародних організацій до проведення моніторингу світового ринку готельних та ресторанних послуг.

ЛІТЕРАТУРА

1. Агалаков Н. М. Рекреационный бизнес и основные факторы обеспечения его конкурентоспособности. (на примере туризма) / Н. М. Агалаков // Актуальні питання підвищення конкурентоспроможності держави, бізнесу та освіти в сучасних економічних умовах : матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф., 14–15 лют. 2013 р. : у 3 т. – Дніпропетровськ : Біла К. О., 2013. – Т. 3 : Інноваційні підходи до підвищення конкурентоспроможності. – 2013. – С. 78–82.
2. Адельсеитова Э. Б. Обеспечение конкурентоспособности туристической фирмы на основе качества турпродукта / Э. Б. Адельсеитова, Л. Н. Джемилева // Культура народов Причерноморья. – 2012. – № 236. – С. 10–13.
3. Байлик С. И. Гостиничное хозяйство. Проблемы, перспективы, сертификация / Байлик С. И. – Київ : Дакор, 2006. – 288 с.
4. Василиса С. И. Организация и управление гостеприимством : монография / Василиса С. И. – Симферополь: Таврия, 2004. – 160 с.
5. Дудецкий Д. Ю. Оценка эффективности управления конкурентоспособностью туристической дестинации [Электронный ресурс] / Д. Ю. Дудецкий // Вопросы современной экономики : электронный науч. журнал. – 2014. – № 3. – Режим доступа: <http://economic-journal.net/2014/07/086-2/>
6. Заблоцька Р. О. Світовий ринок послуг : підручник / Заблоцька Р. О. – Київ : Знання, 2004. – 280 с.
7. Кабушкин Н. И. Менеджмент гостиниц и ресторанов : учебник / Кабушкин Н. И., Бондаренко Г. А. – [3-е изд., перераб. и доп.] – Минск : Новое знание, 2003. – 368 с.
8. Котлер Ф. Маркетинг. Гостеприимство и туризм : учебник для вузов / Котлер Ф., Боуэн Дж., Мейкенз Дж. ; [под ред. Ноздревой Р. Б.] ; [пер. с англ.]. – Москва : ЮНИТИ, 1998. – 787 с.

9. Лоусан Ф. Рестораны. Клубы. Бары : планирование, дизайн, управление [Текст] : [перевод] / Лоусан Фред. – [2-е изд.]. – Москва : Проспект, 2008. – 392 с.
10. Ляшенко Г. П. Кон'юнктурні дослідження на світових ринках : навчальний посібник / Ляшенко Г. П., Лазебник Л. Л. – Ірпінь : Академія ДПС України, 2003. – 92 с.
11. Осипенко К. В. Аналіз світового ринку туристичних послуг / К. В. Осипенко // Культура народів Причорномор'я : науч. журн. / Крым. науч. центр НАН України. – Симферополь : Тавр. нац. ун-т им. В. И. Вернадского, 2012. – № 237. – С. 41–45.
12. Осипенко К. В. Тенденції розвитку світового ринку туристичних послуг в умовах посилення глобалізаційних процесів [Електронний ресурс] / К. В. Осипенко // Економіка. Управління. Інновації : електронне наукове фахове видання Житомирського державного університету імені Івана Франка у галузі економічних наук. – Житомир, 2013. – № 1. – Режим доступу: http://archive.nbu.gov.ua/e-journals/eui/2013_1/index.htm.
13. Особливості формування та реалізації туристичної політики держави: міжнародний, національний, регіональний досвід : монографія / кол. авт.; за ред. А. Ю. Парфіненка. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2013. – 280 с
14. Офіційний сайт ЮНВТО [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www2.unwto.org/>.
15. Пазуха М. Д. Кон'юнктура світових товарних ринків : навчальний посібник / Пазуха М. Д. – Київ : Центр навчальної літератури, 2008, – 272 с.
16. Пащук О. В. Маркетинг послуг : стратегічний підхід : навчальний посібник / Пащук О. В. – Київ : ВД «Професіонал», 2005. – 560 с.
17. Посохов І. Сучасний стан і структура європейського ринку готельних послуг. Сучасні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу:

- міжнародний та національний досвід: колективна монографія / за заг. ред. А.Ю. Парфіненка. — Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. — С. 74–88.
18. Рум'янцев А. П. Світовий ринок послуг : навч. посібник / Рум'янцев А. П., Коваленко Ю. О. — Київ : Центр навчальної літератури, 2006. — 456 с.
19. Світовий ринок товарів та послуг: Підручник. — у 2 ч. / [А. А. Мазаракі, Є. М. Воронова, І. В. Чаус та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі]. — 4.1. — Київ : Київ. нац. торг.-економ. ун-т, 2005. — 319 с.
20. Туризм: реалії та перспективи сталого розвитку : матеріали доп. Міжнар. наук.- практ. конф. (Київ, 23–24 жовт. 2014 р.) / гол. редкол. С. В. Мельниченко. — Київ : Київ. нац. торг.-економ. ун-т, 2014. — 418 с.
21. Туризм у Європі. Європейська комісія: Eurostat – L 6. – XXIV, 2016 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.
22. The Largest Hotel Chains in the World [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.worldatlas.com/articles/the-largest-hotelchains-in-the-world.html>.
23. The World's Largest Fast Food Restaurant Chains [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.worldatlas.com/articles/the-world-slargest-fast-food-restaurant-chains.html>.

Ресурси мережі Internet

1. Державний служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Кабінет Міністрів України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
3. Всесвітня рада з туризму та подорожей WTTC [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.wttc.org/research/economic-research/economic-impact-analysis/>

4. Інформаційний розділ Всесвітньої Туристичної Організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.world-tourism.org.
5. Міжнародні готельні мережі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.profz.ru/turism_23.html